

Motstånd och förlåtelse

Nyligen hade jag som så många andra en släng av influensan. Ni vet hur det är andra, tredje dagen när hostan sätter in och det värker i varenda cell i kroppen.

Då tänkte jag på Maïti Girtanner som jag fått en glimt av i boken *Motstånd och förlåtelse*. Hon är en ung lovande konsertpianist när tyskarna invaderar Frankrike 1940 och installerar sig på familjens gods. Detta kan hon inte acceptera utan går med i motståndsrörelsen och är under tre år ledare för en motståndscell. Samtidigt blir hon utvald att ge konserter för högt uppsatta tyska officerare. Hon talar tyska obehindrat och vinner deras förtroende. Som lön för sina konserter begär hon – och får – kamrater som tillfångatagits frisläppta. Hon hjälper ett stort antal engelsmän att fly till frizonen som godset gränsar till.

När hon avslöjas vid en razzia i Paris 1943 blir vreden stor hos de Gestapochefer som hon lurat. Hennes straff blir hårt, En specialutbildad nazistläkare, Leo 26 år, får till uppgift att döda henne och 16 andra män och kvinnor i en utdragen tortyr genom att förstöra henens nervsystem. Smärtorna blev fasansfulla. Men Maïti Girtanner överlever mot alla odds och hittas medvetslös av Röda Korset. Hon återförs långsamt till livet, ett liv som präglas av ständig smärta. Aldrig mer kan hon spela piano.

Detta tänker jag på den där influensadagen när det gör som mest ont i kroppen. Att ha det så här varje dag hela livet! Hur orkar man och hur kommer det sig att hon inte blir bitter?

Maïti Girtanner hade redan som barn en personlig gudstro. Under alla smärtfyllda år ber hon för sin torterare. Hon känner en ”...vansinnig längtan efter att förlåta honom som förstört mig. Men hur? Var det överhuvudtaget möjligt? Om det var så att jag inte skulle klara det, bad jag Gud göra det i mitt ställe.”

40 år senare söker Leo upp henne, svårt sjuk i cancer och med en kort tid kvar att leva. Han vill tala med henne om döden som han fruktar. Deras möte blir förlösande. Leo befrias från sin ångest åker hem och berättar för vänner och anhöriga vem han var. Han kan vara sann och kärleksfull den tid han har kvar. Maïti Girtanner får bekräftelse på att det faktiskt är möjligt att förlåta.

Boken är liten men innehållet är stort och tidlöst. I förordet till den svenska utgåvan skriver syster Sofie i Sankt Dominikus kloster i Rögle som översatt boken: ”Få har upplevt förhållanden så extrema som Maïti Girtanner – eller som naziläkaren, Men alla vet vi vad det innebär att vara bunden i oförlåtelse eller skam”.

Går det att förlåta sin bödel? Och hur går det till? Den frågan är lika aktuell i vår värld idag. I konfliktområden där inte minst kvinnor och barn drabbas, men även i vårt land, där det oprovocerade våldet brer ut sig, och där våldsutsatta kvinnor och barn i växande antal söker hjälp på kvinnojourer.

Texten i boken är hämtad från filmen ”Resistance et Pardon” där Michael Farin skildrar Maïti Girtanners liv genom hennes egen berättelse. Ingela Romare köpte rättigheterna till filmen och infogade delar av den i sin trilogi ”Tro, hopp och kärlek”. Genom att boken nu getts ut på svenska får en svensk publik möjlighet att ta del av denna berättelse.

Mäiti Girtanner har av UNESCO valts ut att finnas med på listan av berömda kvinnor som spelat en betydelsefull roll i historien. Om henne står det: Hon förde sitt krig i det tysta och har sedan under resten av sitt liv bidragit till att stifta fred.

Margareta Andermo

Motstånd och förlåtelse
Michel Farin och Mäiti Girtanner
Sv översättning Syster Sofie O.P.
Fredestad förlag